

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μνην δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50,
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλινία 10.
Ἐξάμνηνοι καὶ Τρίμνηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 41ος

Ἀθῆναι, 13 Ἰανουαρίου 1934

Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 7

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Ὁ Παῦλος εἶχε ἀκόμα κι' ἄλλες ἀντιρρήσεις, ἀλλὰ τίς θεώρησε πιά πε-
ριττές. Προσποιήθηκε λοιπὸν πὺς πα-
ραδέχεται χωρὶς ἀντίρρηση τὴ γνώμη
τοῦ ξαδέρφου του καὶ ἀπὸ περιέργεια
ἐξακολούθησε τὴν ὁμιλίαν, γιὰ νὰ ἰδῇ
ποῦ θὰ ἐφθανε.

— Μὰ πὺς λοιπὸν ἐξηγεῖς αὐτὴν
τὴν καταγωγή; τὸν ρώτησε. Ὁ Ρο-
βινσὼν Κρούσος εἶχε παιδιὰ;

— Βεβαίως! ἀποκρίθηκε ὁ
Χάνδος. Ἦ δὲ λείει στὸ τελευταῖο μέρος
τῆς ἱστορίας του, ἢ νὰ πῶ καλύτερα,
στὸ τελευταῖο μέρος ποὺ δημοσιεύ-
θηκε. Γιατὶ δὲν πιστεύω νὰ μπιθόχ-
λετε πὺς ἡ ἱστορία αὐτὴ ἔχει καὶ
συνέχεια;

— Συνέχεια;

— Φῶς φανερό! Ἡ διήγησις ποὺ
ἔχουμε, σταματᾷ, καθὼς ξέρετε, στὸ
τέταρτο ταξίδι τοῦ Ροβινσὼν, δταν
ξαναγύρισε στὴν Ὑόρκη κι' ἐξῆσε
ἡσυχὰ μὲ τὰ παιδιὰ του. Παρακο-
λουθεῖστε, παρακαλῶ, τὸ συλλογισμό
μου: Ἄν πρόκειται γιὰ μυθιστόρημα,
τὸ τέλος αὐτὸ εἶναι ἀπίθανο. Μεγα-
λοφυῆς συγγραφέας σὰν τὸν Φόε δὲν
θαδινε τέτοια λύση στὸ ἔργο του.
Ἦστερ' ἀπὸ τόσα ταξίδια, τόσες πε-
ριπέτειες, τόσους ἀθλοῦς, νὰ κάνη
τὸν ἥρωά του νὰ τελειώνῃ ἔτσι ἀπό-
τομα, καὶ ἄδοξα, μὲ τίς παντούφλες
του, στὴν Ὑόρκη! Ἀδύνατο! Ὁ
Φόε θαδρισκε κάποιον ἄλλο τέλος,
ὡραιότερο, ἡρωϊκώτερο, γιὰ ἓναν ἄν-
θρωπο σὰν τὸν Ροβινσὼν. Κατὰ τὴ
γνώμη μου, ἐν' ἀπὸ τὰ δύο: ἢ δὲν
ἔχουμε πλῆρη τὴν ἱστορία κι' ὑπάρ-
χει ἢ ὑπῆρξε κάπου σὲ χειρόγραφο
τὸ πέμπτου τῆς μέρος, ποὺ διηγεῖται
τὶς τελευταῖες περιπέτειες τοῦ ἥρωα;
ἢ τὸ τελευταῖο αὐτὸ μέρος δὲν γρά-
φτηκε ποτέ, γιὰ τὸν ἀπλούστατό λόγο

ὅτι κανένας ποτὲ δὲν ἔμαθε πὺς τε-
λείωσε ὁ Ροβινσὼν Κρούσος. Κι' αὐτὸ
μοῦ φαίνεται τὸ πιθανώτερο.

— Πολὺ πιθανόν, ψιθύρισε ὁ Παῦ-
λος.

Ὁ Χάνδος, ποὺ τὸν ἐνθάρρυνε
αὐτὴ ἡ ἐπιδοκιμασία, ἐξακολούθησε
ζωηρότερα.

— Ἰδῆτε τώρα τὴν ἀλληλουχίαν
τῶν γεγονότων! 1ο, δὲν ὑπάρχει στὴν
Ὑόρκη, παρὰ μιὰ μόνο οἰκογένεια
Ροβινσὼν Κρούσου, κι' ὁ μέγας
θαλασσοπόρος καταγόταν ἀπὸ τὴν
κομητεία αὐτὴ. 2ο, λείει πὺς παν-
τρεύθηκε κι' ἔκαμε παιδιὰ, ποὺ ἦταν
κίβλα μεγάλα τὴν ἐποχὴ τοῦ τελευ-

ταίου τοῦ ταξιδιοῦ, ποὺ μᾶς διηγεῖ-
ται τὴν ἱστορία του. 3ο, λείει πὺς
γύρισε στὴν Ὑόρκη στὰ 1705, δταν
ἦταν 72 χρονῶν, κι' ἐδῶ σταματᾷ
ὅ,τι γνωρίζουμε γι' αὐτόν. Δὲν ἔχου-
με λοιπὸν ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ
συμπεράνουμε πὺς ἡ γενεὰ του συνε-
χίσθηκε στὴν Ὑόρκη, καὶ πὺς τὸ
τέλος του μένει ἀκόμα μυστήριο;
Γιατὶ πὺς γίνεται, ἓνας ἄνθρωπος
τόσο περίφημος, νὰ πεθάνῃ, καὶ μά-
λιστα σ' ἐπαρχιακὴ πόλιν, χωρὶς ὁ
θάνατός του νὰ κάμῃ κάποιον θόρυ-
βο. Ἄν πέθαινε μὲ φυσικὸ θάνατο,
θα μᾶς ἦταν βέβαια γνωστό.

— Σκέπτεσαι πολὺ λογικὰ, εἶπε
ὁ Παῦλος γελώντας ἀκόμα. Λέει
μόνο νὰ ποδεῖξῃς πὺς ὁ ἥρωας τοῦ
Φόε... ὑπῆρξε!

— Εἶναι σὰ νὰ μοῦ λέτε νὰ ποδεῖξω

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Δυὸ ἐσωτερικὲς στὸ Παρθεναγωγεῖο, φίλες ἀχώριστες!

πώς ο ήλιος λάμπει. Μά νομίζετε πως από χθές μόνο με απασχολεί αυτό το ζήτημα; Έγώ, με την άδεια του πατέρα μου, που τότε διασκεδάζε ή μανία μου, έγραφα πόρνο στον άρχιεπίσκοπο της 'Υόρκης και τον παρκαλέσα να μου αποσπάσει από τα βιβλία της ένορίας μας τις ληξιαρχικές πράξεις γεννήσεων και θανάτων της οικογένειας Ροβινσών Κρούσου. Έ, λοιπόν, στάθηκε αδύνατο να βρής τη ληξιαρχική πράξη του θανάτου του μεγάλου Ροβινσών!

— Αυτό αποδείχνει πως δεν πέθανε ποτέ, άρα και ποτέ δεν έζησε.

— Καθόλου! αυτό αποδείχνει μόνο πως δεν πέθανε στην 'Υόρκη.

— Καλά. Κι' ή ληξιαρχική πράξη της γέννησής του;

— Δεν την βρήκαν ακόμα, μπορεί όμως να τη βρουν. Έκείνο τον καιρό, βλέπετε, δεν κρατούσαν αυτά τα βιβλία με πολλή τάξη, έπειτα, στα 1680, κάηκε ή εκκλησία του αγίου Πέτρου που πιθανό να ήταν ή ένορία του.

— Όστε ούτε τη μιά πράξη έχουμε, ούτε την άλλη...

— Ναι, αλλά γι' αντιστάθμισμα έχουμε όλη τη σειρά των Ροβινσών Κρούσου από τις άρχες του 18ου αιώνα ως τον πατέρα μου. Σας είπα, άλλη οικογένεια μ' αυτά τα δυο δονόματα δεν υπάρχει σ' όλη την 'Αγγλία. Όστε αν υπήρξε ο μεγάλος Ροβινσών, αυτός, χωρίς αμφιβολία, είναι ο γενάρχης μας.

Έδω ή συζήτηση τελείωσε. Τό βράδυ, στο τραπέζι, ο Παύλος τόλμησε να πη μιά άστεϊότητα πάνω στο ζήτημα αυτό. Είδε όμως άμέσως πως κι' ή 'Ανθή συμμερίζονταν τις παράξενες ιδέες του άδερφού της και δεν είπε πιά τίποτα.

«Ας κατάγονται μακάρι κι' από τον Σεβάζ θαλασσινό, άφου τό θέλουν—συλλογίστηκε:—Τί με μέλει έμένα;»

Η μίς 'Ανθή ωστόσο δειχνόταν πολύ ευγενική στον ξάδερφό της κι' άπ' την άρχή του έκαν' ένα σωρό έρωτήσεις γιά τις κλίσεις και τις συνήθειές του.

— Σας άρέσει τό κρήκε;
— Δεν τό ξέρω καθόλου.
— Τό λών-τέννις;
— Ούτε!
— Τότε, βέβαια, θάγαπάτε τό κυνήγι της άλεπούς.

— Ποτέ δεν έλαβα μέρος σέ τέτοιο παιχνίδι.

— Άγαπάτε τουλάχιστο την ίππασία;

— Έμ, έτσι κι' έτσι. Καβαλλικεύω λίγο, αλλά χωρίς αξιώσεις.

— Ο χορός σας άρέσει;

— Ω, δεν είμαι καθόλου καλός χορευτής!

Η 'Ανθή άπορούσε: Πώς ήταν δυνατό; Νέος που δεν έπαίξε κρήκε ή λών-τέννις, που δεν καθάλλικευε, που δεν έχόρευε, δεν θάχει πάρει βέβαια καλή άκτροφή. Ο ξάδερφός της λοιπόν δεν ήταν *τζέντλεμαν*;

Μεγαλωμένη στη λαμπροφανή και φιλόρτη άριστοκρατική κοινωνία της Καλκούττας, ή 'Ανθή Ροβινσών θεωρούσε τη ζωή σά μιά άτέλειωτη σειρά άπό γιορτές και διασκεδάσεις. Νά τρέξη με τάλογο ή με τάμαξι σ' έκδρομές, να παρευρίσκεται σ' άπογευματινές και σ' έσπερίδες, γεύματα, φάτς-ο-κλόκ, πίκ-νίκ, χορούς, κυνήγια, σ' όλες τελοςπάντων τις διασκεδάσεις που έπινοούσε καθημέρα κοινωνία που δεν είχε άλλη δουλειά—αυτός ήταν γιά την 'Ανθή ο σκοπός της ζωής.

Απεναντίας ο Παύλος είχε τό άτύχημα να χάσει τη μητέρα του άπό παιδί. Όλη του ή παιδική και νεανική ήλικία πέρασε κοντά σ' ένα πατέρα άφροισμένο στις μελέτες του, σά καθήκοντά του, και γι' αυτό άκοινωνήτο. Έτσι ο νέος δεν είχε γνωρίσει σχεδόν καθόλου τον κόσμο και τις διασκεδάσεις του. Κάπου κάπου πήγαινε στο σπίτι κανενός φίλου του, συμμαθητή, μά κανέναν άπ' αυτούς δεν άνήκε στην άριστοκρατία της Νάντης. Κι' έκτός άπό την άγνοια των κοσμικών πραγμάτων, ο Παύλος είχε και κάτι ιδέες, που αν τις μάθαινε ή 'Ανθή, βέβαια θά τις δνόμαζε βάρβαρες. Ένόμιζε π. χ. πως προορισμός της γυναίκας ήταν τό σπίτι, τό νοικοκυριό, κι' όταν καμιά φορά συλλογιζόταν τη μακρινή έποχή που θά υπήρχε στον κόσμο και μιά κυρία Παύλου Κλοακέν, τη φανταζόταν πάντα σά μιά καλή νοικοκυρά που θάξερε να φυτάνη γλυκίσματα και να κεντάη παντούφλες...

Φανταστήτε λοιπόν τί θάλεγε, αν άκουγε τέτοιο πράγμα, ή κόρη του συνταγματάρχη Ροβινσών, που είχε άνατραφή μέσα σ' ένα ινδικό μέγαρο, περιτοισμένη άπό είκοσι υπηρέτες, που καθέναν τους ήταν έπιφοτισμένος και μ' άλλη υπηρεσία! Μά και τί έκπληξη θά αισθανόταν άξαφνα ο μάγειρος, αν έβλεπε καμιά μέρα τη νεαρή του κυρία νάνακατεύεται στην κουζίνα.

Πρέπει να σημειωθή ακόμα, πως οι άγγλοι άξιωματικοί, που υπηρετούν στις άγγλικές άποικίες, έχουν πολύ μεγάλους μισθούς και γι' αυτό μπορούν να κάνουν την πολυέξοδη αυτή ζωή. Με τις γυναίκες τους και

τά παιδιά τους, άποτελούν εκεί-πέρα κόσμο δικό τους, χωριστό, που μέρα-νόχτα διασκεδάζει. Και τά κορίτσια τους έχουν πολύ περισσότερες έλευθερίες άπ' όσες τά κορίτσια στην Εύρώπη. Πηγαίνουν σ' όλες τις διασκεδάσεις των άδελφών τους, τους ακολουθούν στο κυνήγι και παραβγαίνουν μαζί τους στη δεξιότητα, τη δύναμη και τη γρηγοράδα. Φυσικά λοιπόν περιφρονούν ως άνάξιες τις διασκεδάσεις και τις άσχολίες των κοριτσιών που ζούν στα μέρη μας.

Γιά όλ' αυτά, ο Παύλος κι' ή 'Ανθή δεν βρέθηκαν έξαρχής σύμφωνοι. Η νέα φάνηκε στον ξάδερφό της παράξενη κάπως κι' ιδιότροπη. Την έλευθερία και την άφέλεια των τρόπων της τά πήρε γι' άδιαφορία, γι' άψηφησιά, και τις άγορίστiques κλίσεις της γιά μονομανία. Άλλά κι' εκείνη, άνίκανη να έκτιμήση τά σοβαρά προτερήματα του Παύλου, τον έκρινε πολύ λίγο άξιο προσοχής και, άφου μίλησε κάμποσο μαζί του, χάιδεψε με γλυκόλογα τό μικρό της πύθγκο Ράκη κι' άρχισε να παίξη πιάνο.

Ο Ράκης ήταν ένας νάνος ούτ' σπιτί, λίγο μεγαλύτερος άπό σκίουρο, που άπό τό πρωτό ως τό βράδυ τραγάνιζε μύγδαλα, καθισμένος ήσυχα πότε στο μικρό του καναπέ άπό καλάμι *μπαμπού*, και πότε στα γόνατα της κυρίας του. Η 'Ανθή υπεραγαπούσε αυτό τό ζώάκι, τό κοίμιζε τη νύχτα στην κάμαρά της και μόνο όταν έβγαине έξω τό έμπιστευόταν στις φροντίδες άλλου. Άλλά κι' ο Ράκης την άγαπούσε τό ίδιο, κι' έχυνη θερμά δάκρυα όταν την έβλεπε να φορή τό καπέλλο της γιά να βγής έξω.

Η κυρία Όμόλλου μιλούσε τώρα σοβαρά με τον κ. Κλοακέν. Ο ταγματάρχης, έλεγε, της είχε άναθέσει τις υποθέσεις τους, γιατί εκείνος θά πήγαινε στη λέσχη. Μισοξαπλωμένη στον καλαμένιο καναπέ της, κοντά στο μεγάλο όλάνοιχτο παράθυρο, που έβλεπε προς τό δάσος—ένα μαγικό πανόραμα άπ' ινδοσυκίες, συκομαρέες και φοίνικες—είχε άντικρύ της τον άρχαιολόγο και του μιλούσε με θέρμη, κατευχαριστημένη που βρήκε άνθρωπο να την άκούη με τόση προσοχή. Χλιαρή αύρα, που είχε σηκωθεί μόλις φάνηκαν τάστρα, κουνούσ' έλαφρά τις κορυφές των δέντρων και φιθύριζε άρμονικά μέσ' άπ' τις σκοτεινές φυλλωσιές.

—Ο δυστυχισμένος συνταγματάρχης πέθανε υπό περιστάσεις μυστηριώδεις, έλεγε χαμηλόφωνα ή κ. Όμόλλου. Όπως γράφει και στη

ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α' — Τό ρολόϊ

Άπό πολύ μικρός, ο Μπέμπης είχε δείξει ένα μεγάλο ελάττωμα: ήθελε να πιάνη, να πειράξη, να σκαλίξη τά πάντα. Γι' αυτό ή μητέρα του τον έβγαλε Σκαλιστήρι.

Ο Μπέμπης είχε και μιά άδελφή, τη Μπεμπούλα, που όταν γεννήθηκε, ήταν δυό χρονών. Πόσο είχε χαρεί ή Μπεμπούλα που θάχε στο έξης να παίξη και μιά κούκλα ζωντανή, τό άδερφάκι της! Γρήγορα όμως είδε πως ή ζωντανή αυτή κούκλα δεν έμοιαζε καθόλου με την ψεύτικη, την Πόπη. Στιγμή δεν καθόταν ήσυχος ο Μπέμπης. Άπό μωρό, μόλις έκανε να τον πλησιάση ή άδερφή του, της άρπαζε τις μπουκλές ή τη μύτη. Ηθελε να χώνη τά δαχτυλάκια του στα ρουθούνια της, στα μάτια της, στατιά της. Κι' όσο μεγάλωνε, τόσο σκαλιστήρι γινόταν.

Όταν έκλεισε κι' αυτός τά δυό χρόνια—ή Μπέμπα ήταν τότε τεσσάρων—του φόρεσαν πανταλονάκι κι' ήταν πιά σωστό άγοράκι. Όλη

διαθήκη του, πολλές φορές, τους τελευταίους μήνες, δοκίμασαν να τον δολοφονήσουν, χωρίς να ξέρη κανείς ποιοι και γιατί. Άλήθεια, αυτό δεν είναι τόσο σπάνιο και παράδοξο στον τόπο που ζούμε, μά οι δολοφονικές αυτές άπόπειρες έναντιον του συνταγματάρχη ήταν άλλοιότητες, έξαιρετικές. Οι δολοφόνοι ζητούσαν να τον ξεκάμουν με άλλα άπό τά συνηθισμένα μέσα. Ποτέ δεν του ήρθε καμιά σφαίρα στο κυνήγι, τάχα κατά λάθος ποτέ δεν του ρίχτηκε κανείς με μαχαίρι σέ κανένα έρμημο δρόμο, ή με τά χέρια του να τον πνίξη, ούτε του έβαλαν ποτε στο φαγητό του ή στο πιστό του κανέν' άπό τά φοβερά εκείνα δηλητήρια που τόσο καλά τά ξέρουν οι 'Ινδοί. Άλλά τί λοιπόν; Άκούστε. Μιά μέρα, εκεί που λουζόταν στον ποταμό, λίγο έλειψε να τον φάη ένας κροκόδειλος *καϊμάνος*, που χωρίς άλλο τον έφεραν εκεί ξεπίτjδες, γιατί ποτέ δεν είχε φανεί κροκόδειλος στο Χούγγλη. (Άκολουθεί)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Α Π Ο Ψ Ε

Άπόψε ποιός να κτύπησε την πόρτα [μας;
Άκούω κάποια φωνή να μās καλή.
Μήν είναι ο 'Αη-Βασίλης, μητερούλα [μας,
Στη φτωχική μας την αϋλή;...
—Άπόψε δέ μās χτύπησαν την πόρτα [μας:

Ο 'Αη-Βασίλης πιά δεν μās καλεί,
Είναι ο άγέρας που βογγά και δέρνεται
Και σάν στοιχειό μιλεί...
—Άκούω, μαννούλα, στάλες ν' άργο- [πέφτουνε
(Παρόπονο μανής καλής καρδιάς)
Μήν κλαίει ο 'Αη-Βασίλης που δεν [πρόφτασε

Νάρθη σέ μās;
—Δεν κλαίει ο 'Αη-Βασίλης που δεν [πρόφτασε

Νάρθη σέ μās, άθώα μου ψυχή,
Οί στάλες π' άργοπέφτουνε σάν δάκρυα
Είν' ή βροχή...
—Ω άσε με γιά λίγο, μοναχούλη μου,
Νά βγω και να κοιτάξω εκεί ψηλά.
'Ισως μου γράφει αυτός μες' χρυσά [γράμματα

Χρόνια πολλά...
—Όχι, μικρό μου, μέσ' στα τόσα σύν- [νεφα

Νά λάμπη αν δής και κάτι φωτεινό
Θάν' ένα άστέρι· τ' άστρα μόνο λάμ- [πουνε

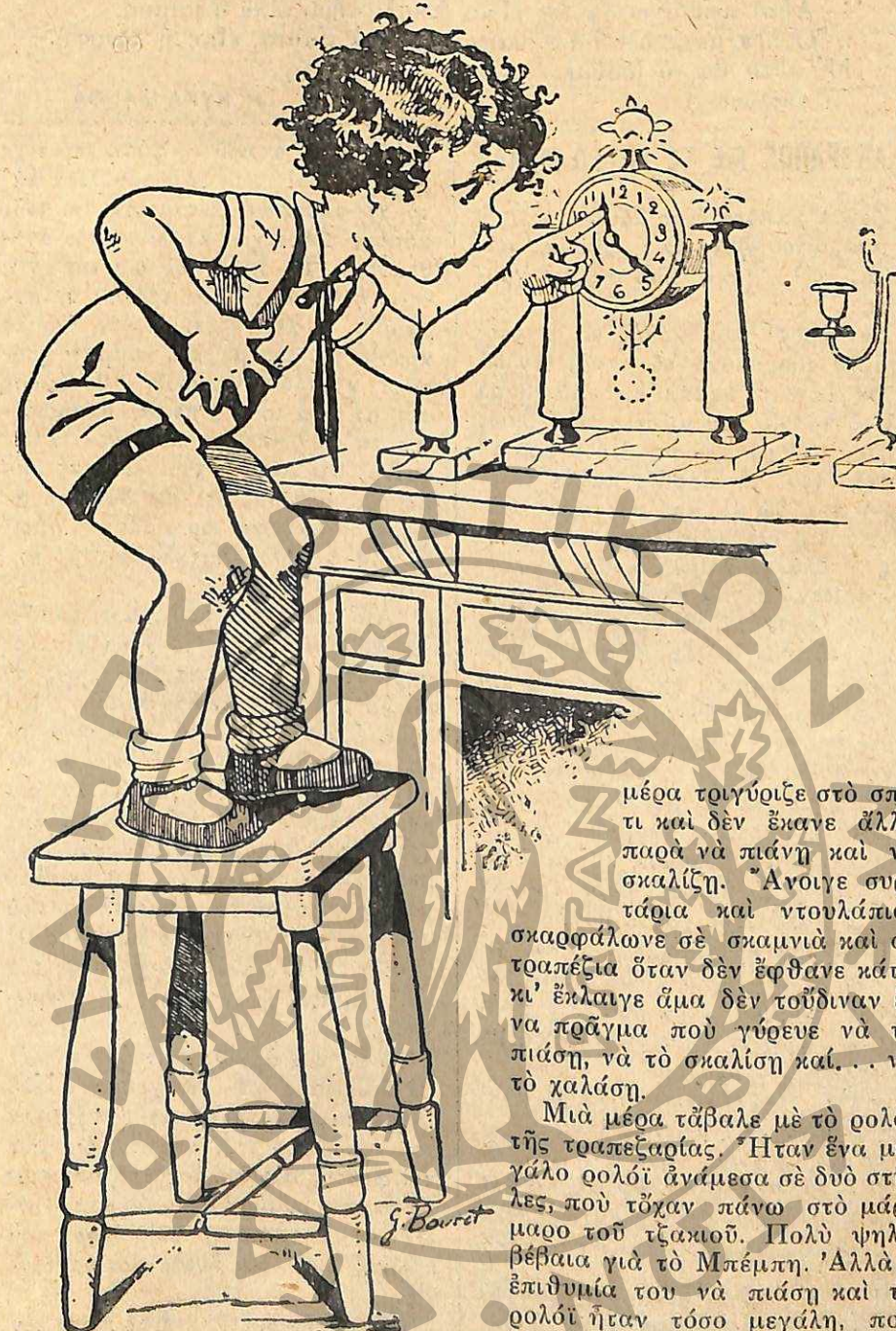
Στον ουρανό...
—Κι' όμως, μαννούλα, άς πάμε να τον [εύρουμε

Όπου και νάναι θέλω να με δή-
'Ισως σάν δη τά δάκρυα στα μάτια μου
Νά λυπηθή... [φάλι σου

—Ω μη μου κλαίς, γύρε στο προσκε-
—[φάλι σου
Νά σου τον φέρη ο ύπνος στη στιγμή.
Ο, τι μās μένη στη ζωή μας είναι τ' ό- [νειρο,

Καϊμένο μου παιδί!...

ΜΑΡΙΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

μέρα τοιγύριζε στο σπίτι και δεν έκανε άλλο παρά να πιάνη και να σκαλίξη. Άνοίγε συρτάκια και ντουλάπια, σκαρφάλωνε σέ σκαμνιά και σέ τραπέζια όταν δεν έφτανε κάτι, κι' έκλαιγε άμα δεν τούδιναν ένα πράγμα που γύρευε να τό πιάση, να τό σκαλίση και... να τό χαλάση.

Μιά μέρα τάβαλε με τό ρολόϊ της τραπέζιας. Ήταν ένα μεγάλο ρολόϊ άνάμεσα σέ δυό στήλες, που τόχαν πάνω στο μάρο του τζακιού. Πολύ ψηλά βέβαια γιά τό Μπέμπη. Άλλά ή επιθυμία του να πιάση και τό ρολόϊ ήταν τόσο μεγάλη, που

δεν φοβήθηκε να σκαρφιάσει σ' ένα ψηλό σκαμνί. Έτσι τ'όφτασε. Άκουσε από κοντά το τικ-τάκ που έκανε, σά να είχε μέσα κάποιο ζώακι, είδε και τους δείχτες που κουνιόνταν σιγά-σιγά πάνω στην πλάκα με τους αριθμούς, κι' αυτό τον διασκεδάζε πολύ.

Ύστερα του φάνηκε πώς οι δείχτες μπορούσαν να γυρίζουν και πιδ γρήγορα. Άπλωσε τότε το χεράκι κι' άρχισε να τους γυρίζει με το δάχτυλο. Κι' άξαφνα άκουσε το ρολόι να χτυπά ώρες: Ντάν! ντάν! ντάν! Αυτό του άρεσε πολύ. Έξακολούθησε λοιπόν να γυρίζει τους δείχτες, και σε κάθε γύρο άκουγε και χτύπους: Έννια, δέκα, έντεκα... Τί διασκεδαστικό!

Άλλά μιὰ στιγμή, καθώς έβαζε δύναμη για να ξεκουνήσει ένα δείκτη, που είχε σκαλώσει, το σκαμνί του κουνήθηκε κι' ο Μπέμπης έχασε την ισορροπία. Για να μην πέση, άρπάχτηκε από το ρολόι. Άλλά το ρολόι δεν τον βάσταξε. Κι' ο Μπέμπης έπεσε χάμω στο πάτωμα, μαζί με το ρολόι και με το σκαμνί που αναποδογυρίστηκε.

Μόνο αυτό δεν έπιασε τίποτα. Ο Μπέμπης όμως χτύπησε άσχημα στο κεφάλι του και το ρολόι έγινε σε κακό χάλι. Ούτε τικ-τάκ έκανε πιά, ούτε ώρες χτυπούσε. Τό έστειλαν στο μάστορα να το διορθώσει, και το κεφάλι του Μπέμπη το γέμισαν τσιρότα.

— Αυτά παθαίνει όποιος είναι Σκαλιστήρι, είπε η μαμά.

— Ο Μπέμπης δεν θα ξαναπειραξή πιά τίποτα, είπε η άδερφή.

Μ' αυτό θα το ιδούμε.

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΜΥΑΛΟ

Ζούσε κάποτε ένας άνθρωπος που το μυαλό του ήταν από χρυσάφι· μάλιστα, φίλοι μου, από άτόφιο χρυσάφι.

Σάν ήρθε στον κόσμο, οι γιατροί νόμιζαν πώς αυτό το παιδί δεν θα ζούσε. Τόσο το κεφάλι του ήταν βαρύ και το κρανίο του μεγάλο. Κι' όμως έζησε και μεγάλωσε. Μόνο που το μεγάλο του το κεφάλι πάντα το έσερνε από δω κι' από κει και σούκανε λύπη να το βλέπεις να σκουντάχ σ' όλα τα έπιπλα καθώς περπατούσε. Πολύ συχνά έπεφτε. Μια μέρα κατρακύλησε απ' το ύψος μιας ταράτσας, χτύπησε το μέτωπο σ' ένα μαρμαρένιο σκαλοπάτι και το κρανίο του ήχολόγησε, σάν ένας όγκος άκατέργαστο χρυσάφι. Νόμισαν πώς σκοτώθηκε· ήταν όμως το σήκωσαν, δεν του βρήκαν παρά μιὰ λαφριά γρατσουνιά και τρεις σταλαμίδες χρυσάφι κολλημένες ανάμεσα απ' τα ξανθόγουρα μαλλιά του. Έτσι έμαθαν πώς το παιδί είχε χρυσό μυαλό.

Τό πράμα κρατήθηκε μυστικό, κι' ο ίδιος ο μικρός δεν υποπτεύτηκε τίποτα. Καμιά φορά ρωτούσε γιατί δεν τον άφηναν πιά να τρέχη με τάλανακια του δρόμου.

— Θα σε κλέψουν, θησαυρέ μου· τ' άποκρινόταν η μητέρα του.

Ο μικρός τότε πήρε ένα μεγάλο φόβο: να μην τον κλέψουν· έπαιζε ολομόναχος, χωρίς να μιλή και σεργιανόσε άσκοπα από τη μιὰ κάμαρα στην άλλη...

Μόνο σάν έγινε δεκαοχτώ χρονώ, οι γονείς του άποκάλυψαν το μυστη-

ριώδικο δώρο που η φύση του είχε χαρίσει και του ζήτησαν λίγο απ' το χρυσάφι του, ανταμοιβή για τους κόπους που είχαν κάμει να τον αναθρέψουν. Τό παιδί δέ δίστασε· στη στιγμή, — πώς; με τί τρόπο; το παρμυθί δέ λέει, — ξεκόλλησε απ' το κρανίο του ένα μεγάλο κομμάτι χρυσάφι, χοντρό σάν καρύδι, και τ'όδωσε στη μητέρα του. Έπειτα, θαμνωμένος απ' τον πλούτο που ήταν κλεισμένος στο κεφάλι του, τρελλός από πόθους, μεθυσμένος από δύναμη, άφησε το πατρικό του σπίτι και γύριζε τον κόσμο σπαταλώντας το θησαυρό του.

Απ' τον τρόπο που ζούσε, βασιλικά και σπέρνωντας το χρυσάφι αλογάριστα, θάλεγε κανένας πώς το μυαλό του ήταν ανεξάντλητο... Κι' όμως εξαντλιόταν και σιγά σιγά τα μάτια του άρχισαν να σβύνουν και τα μάγουλα να βαθουλώνουν. Τέλος, μιὰ μέρα, κάποιο πρωινό ύστερα απ' ένα τρελλό γλεντοκόπημα, μονάχος ανάμεσα απ' ταπομεινάρια του δείπνου και τα κρουσταλένια πολυέλαια που χλώμιαζαν, σκέφτηκε ο δύστηνος τις ζημιές πουχε κάνει στο χρυσάφι του και τρόμαξε· ήταν καιρός να σταματήσει.

Από τότε άρχισε καινούργια ζωή. Ο άνθρωπος με το χρυσό μυαλό ζούσε πιά παράμερα με τον ιδρώτα του προσώπου του, γεμάτος υποψίες και φόβους σάν φυλάργυρος, άποφεύγοντας τις διασκεδάσεις, προσπαθώντας να λησμονήσει τα μαιραϊά του πλούτη που δεν ήθελε πιά να τάγει.

Για κακή του τύχη ένας φίλος τον

είχε ακολουθήσει στη μοναξιά του κι' αυτός ο φίλος ήξερε το μυστικό του. Ένα βράδυ ξύπνησε ο δύστηνος απ' ένα πόνο στο κεφάλι, ένα φοβερό πόνο. Πετάχτηκε άλαφιασμένος και είδε σε μιὰ φεγγαραχτίδα το φίλο που έφευγε κρύβοντας κάτι κάτω απ' το πανωφόρι του... Άκόμα λίγο μυαλό που του έπαιρναν!

Κάποτε ο άνθρωπος με το χρυσό μυαλό παντρεύτηκε, κι' αυτή τη φορά όλα τελείωσαν. Παντρεύτηκε μιὰ μικρή, ξανθή κορασιά. Άνάμεσα στα χέρια της λεπτής αυτής υπαρέξης — που μοιάζε μισό πουλί, μισό κούκλα — το χρυσάφι έλιωνε. Ήταν γεμάτη παραξενιές κι' αυτός δεν μπόρεσε ποτέ να πη όχι στα καπρίτσια της. Κι' από φόβο μή την πικράνη της έκρυψε ως το τέλος το θλιβερό μυστικό της περιουσίας του.

Είμαστε λοιπόν πολύ πλούσιοι; έλεγε κείνη.

Κι' ο δυστυχισμένος άνθρωπος της άπαντούσε:

— Ω, ναι!... πολύ πλούσιοι!

Και χαμογελούσε μ' αγάπη στο μικρό, γαλάζιο του πουλί που, δίχως να το ξέρη, του έτρωγε το κρανίο. Καμιά φορά ως τόσο τον έπιανε φόβος, ποθοόσε τότε να γίνη φιλάργυρος. Μά η γυναίκούλα του έρχόταν χοροπηδώντας σιμά του και τ'όλεγε:

— Είσαι τόσο πλούσιος, καλέ μου!

Άγόρασέ μου κάτι πολύ ακριβό...

Κι' αυτός της άγόραζε κάτι πολύ ακριβό.

Αυτό βάσταξε δυο χρόνια. Άξαφνα ένα πρωί η γυναίκα του πέθανε, δίχως κανείς να μάθη, το γιατί, σάν ένα πουλάκι...

Ο θησαυρός κόντευε στο τέλος του. Μ' αυτό που του άπόμεινε ο δυστυχισμένος άντρας έκαμε στη γυναίκα του μιὰ μεγαλόπρεπη κηδεία. Καμπάνες π' όλημέρα σήμαιναν πένθιμα, βαρεία άμάξια βουτηγμένα στα κρέπια, άλογα καταστόλιστα, δάκρυα απ' άσήμι πάνου στο βελούδο... Τίποτε δέ του φάνηκε αρκετά ωραίο. Τί τον έμελε πιά για το χρυσάφι του; Έδωσε για τις μοιρολογίστρες, για τους νεκροθάφτες και για την έκκλησιά· έδωσε παντού δίχως να παζαρέψη... Κι' άμα βγήκε από το κοιμητήρι, δεν του άπόμεινε σχεδόν τίποτε απ' το θάμαστό του το μυαλό, μόλις μερικά κομματάκια κολλημένα στα πλάγια απ' το κρανίο του...

Τόν είδαν τότε να τριγυρίζει στους δρόμους, όμοιος με τρελλό, με μορφή άλλοιωμένη, τρικλίζοντας, σάν μεθυσμένος.

Τό βράδυ, την ώρα που όλα τα έμπορικά είναι καταφώτιστα, σταμά-

της μπροστά σε μιὰ μεγάλη βιτρίνα, όπου ένα πλήθος ύφασματα και κοσμήματα λαμποκοπούσαν στο φώς των ηλεκτρικών κι' έμεινε κει πολλή ώρα κοιτάζοντας δυο μικρά γοβάκια από γαλάζιο ατλάζι στολισμένα με πούπουλο κύκνου.

— Ξέρω κάποιον που θα χαιρόταν πολύ γι' αυτά τα γοβάκια, είπε χαμογελώντας. Και ξεχνώντας πώς η μικρή του γυναίκα ήταν πιά νεκρή, μπήκε να τάγοράση.

Από το βάθος του μαγαζιού του ο έμπορος άκουσε μιὰ στριγγιά κραυγή, έτρεξε και πιασρόμνησε βλέποντας έναν άνθρωπο που όρθός, σιμώνοντας στο τεζάκι, τον κοίταζε θλιβερά μ' ένν ύφος ήλιθιο. Κρατούσε στ' ένα του χέρι τα γαλάζια σκαρπινάκια με το πούπουλο του κύκνου και το άπλωνε τάλλο καταματωμένο, με κάτι τόσαδκ κομματάκια χρυσάφι στις άκρες απ' τα νύχια.

Αυτό είναι, φίλοι μου, το παραμύθι του ανθρώπου με το χρυσό μυαλό.

Παρ' όλο που μοιάζει με φανταστική ιστορία, αυτό το παραμύθι είναι αληθινό απ' την άρχή ως το τέλος. Βρίσκονται στον κόσμο δυστυχισμένοι που η μοίρα τους καταδίκασε να ζούν απ' το μυαλό τους και πληρώνουν σ' άτόφιο χρυσάφι, με το μυαλό κι' όλο τους το είναι, και τα παραμικρότερα πράματα στη ζωή.

Είναι γι' αυτούς ένας καθημερινός πόνος κι' έπειτα, όταν κουραστούν πιά να υποφέρουν...

(Alphonse Daudet)

ΚΩΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΣ

ΑΠΟ ΤΟ «ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ»

12.—ΣΤΟ ΧΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΟΥΜΠΑΡΑΣ (*)

Τα τρία παιδιά έτρεχαν μπροστά, κυνηγιόνταν με γέλια, και πάλι γύριζαν στον πατέρα που περπατούσε με βήμα γοργό.

Βρίσκονταν τώρα σε καθαυτό έξοχή. Είχαν τελειώσει πιά κι οι βίλλες μέσα στα περιβόλια, τάκαλλιέργητα χωράφια, τα οικόπεδα, οι λαχανόκηποι· κι άρχιζαν τα μεγάλα χτήματα, με άμπέλια, με λιοστάσια και μ' άγρούς. Αυτή ήταν κιόλα η χειμωνιάτικη έξοχή που τα παιδιά ήθελαν να την ιδούν πώς είναι.

Μεγάλη, άλήθεια, διαφορά από την άνοιξιάντικη και την καλοκαιρινή. Όπως τα περισσότερα δέντρα, και τάμπέλια δεν ήταν τώρα παρά

(*) Συνέχεια της «Χειμωνιάτικης Έκδρομής» που δημοσιεύθηκε στο 4ο φυλλάδιο.

κούτσουρα και βέργες. Σε μερικά έδλεπες και λίγα κίτρινα φύλλα· άλλα όμως τα είχαν κλαδέψει κι ήταν τόσο γυμνά, που άφηναν να φαίνεται από κάτω το χώμα με τους μαύρους κι υγρούς του σβώλους. Μά και τα κούτσουρα ήταν μαύρα και βρεμένα, και γυάλιζαν παράξενα στον ήλιο που δεν είχε ακόμα τη δύναμη να τα στεγνώσει.

Τό ίδιο γυμνό ήταν κι οι άγροί, που τους είχαν όργώσει και σπείρει. Τίποτα δεν είχε φυτρώσει ακόμα σ' αυτούς. Ούτε καν άγριόχορτο. Και το χώμα τους ήταν λασπωμένο απ' τις βροχές, και σε πολλά μέρη, που ήταν βαθουλώματα—και στο δρόμο ακόμα—λίμνιζε από λίγο νερό που ο ήλιος κατογιόνταν να το εξατμίσει. Μόνο στις άκρες, κοντά στους όχτους, πλάι στα δρομάκια, σε μέρη άπάτητα κι άκαλλιέργητα, έδλεπες λιγοστές πρασινάδες, χλωμές και με ξεράδια ανάμεσά τους, λές κι ήταν άπομεινάρια του καλοκαιριού. Δεν ήταν όμως, γιατί υπάρχουν κι άγριόχορτα που φυτρώνουν το χειμώνα ή διατηρούνται όλοχρονίς.

Τα λιοστάσια δεν φαίνονταν πολύ διαφορετικά, μόνο λιγάκι πιδ σκούρα. Γιατί οι έλιες δεν είχαν πετάξει τάσπρα τους εκείνα άνθάκια, κι οι στριμμένοι κορμοί τους, τα σκατεμένα απ' το λιομάζωμα κλαδιά τους και τα φύλλα τους, ξεπλυμένα απ' τις βροχές, δεν είχαν καθόλου άπάνω τους σκόνη.

Ο κάμπος όλόγυρα ήταν κλεισμένος από βουνά. Άλλα κοντινά, χαμηλά, που φαίνονταν πράσινα γιατί ήταν δασωμένα· κι άλλα μακρινά, ψηλά, που φαίνονταν γαλάζια σάν άέρινα. Οι κορφές αυτών των βουνών ήταν κάτασπρες από τα χιόνια. Κι' αυτά ο ήλιος πολεμούσε τώρα να τα λιώση· μά δέ θα το κατόρθωνε αν δεν περνούσαν κάμποσες ημέρες κι αν δεν έρχόταν πάλι κανένας χιονιάς.

Τα παιδιά δεν έτρεχαν πιά. Περπατούσαν σιγά και κάθε τόσο σταματούσαν για να ιδούν κάτι περίεργο. Πότε ένα κοράκι σκοτωμένο, πεσμένο στη μέση ένός μικρού άμπελιού, με τα όλομαυρα φτερά άπλωμένα, λές κ' είχε πέσει πετώντας· πότε μιὰ μικρή νεροχελώνα που είχε βγει από ένα βάλτο και περπατούσε σά... χελώνα πάνω στη λάσπη· πότε ένα γάϊδαρο που λαζόταν ευτυχισμένος γιατί ήταν Κυριακή και δέ θα τον φόρτωναν, και πότε ένα σκύλο που, σε μιὰ αούλη, κυνηγούσε τις κότες και τις πάπιες για διασκέδαση.

Τα παιδιά μιλούσαν για όλ' αυτά

που έδλεπαν, άλλαζαν τις γνώμες και τις έντυπώσεις τους.

Για το κοράκι, η Σοφία είπε:

— Τί μαύρο! Καλά λένε, για ένα πράγμα που είναι πολύ μαύρο, «σάν το κοράκι το φτερό». Έγώ δέν ξαναείδα ποτέ μου τέτοια μαυρίλα!

Για το σκύλο, η Νίτσα είπε:

— Παίζει, είναι φανερό. Δεν κυνηγά τις κότες για να τις πιάση, μόνο για να τις τρομάξει. Μά και κείνες τό καταλάβαιναν και δέν τρόμαζαν τόσο παλύ. Έπαιζαν κι' έκείνες!

Ο Γιώργος πείραξε πάλι τη Σοφία:

— Έ, όλα δσα είδαμε, τα ήξερες;

— Τά ήξερα! άποκρίθηκε πεισματικά η Σοφία.

Από μέσα της όμως όμολογούσε πώς η χειμωνιάτικη έξοχή ήταν γι' αυτήν θέαμα καινούργιο. Της έκανε προπάντων έντύπωση η γαλήνη, η ήσυχία, η σιωπή που βασίλευε στον κάμπο. Ήταν κιόλα Κυριακή και δέ γινόταν καμιά έργασία· ούτε άνθρωποι παραφαίνονταν έξω, στα χωράφια ή στ' άμπέλια. Μά ούτε πουλιά κελαϊδούσαν, ούτε έντομα έτριζαν. Η φύση φαινόταν, αν όχι σά νεκρωμένη, τουλάχιστο σάν κοιμισμένη. Κι' αυτά τα νερά των μικρών βάλτων, άκίνητα, λές και κοιμόνταν. Κι' ο ήλιος, ο χλιαρός χειμωνιάτικος ήλιος, φώτιζε τον άτέλειωτο αυτόν ύπνο.

— Νέκρα, είπε μιὰ στιγμή ο Γιώργος.

— Ναι, είπε ο πατέρας· η γη περιμένει την Περσεφόνη για να ξαναζωντανέψη. Ξέρετε τον άρχαίο μύθο; Όχι, τα παιδιά δεν τον ήξεραν. κι' ο πατέρας, καθώς πήγαιναν, τους τον είπε:

Οι άρχαίοι Έλληνες έπίστευαν πώς η Δήμητρα, η θεά της γεωργίας, είχε μιὰ όμορφη θυγατέρα που την έλεγαν Κόρη ή Περσεφόνη. Αυτήν τη γύριζε για γυναίκα του ο θεός Πλούτωνας, ο βασιλιάς του Κάτω Κόσμου, που τότε έλεγαν και Άδη. Η μητέρα της δέ θέλησε να του την δώσει. Κι' ο Πλούτωνας άνέδθηκε μιὰ νύχτα και της την έκλεψε. Η Δήμητρα έκαμε τότε τέτοιο θρήνο και κακό, που οι θεοί τη λυπήθηκαν κι υποχρέωσαν τον Πλούτωνα να φέρη την Περσεφόνη νανεβαίνη στη γη και να κάθεται με τη μητέρα της έξη μήνες· ύστερα θα κατέβαινε πάλι και θα καθόταν με τον άντρα της άλλους έξη. Τό μισό χρόνο δηλαδή θα βρισκόταν άπάνω στη γη, και τον άλλο μισό από κάτω, στα βασίλεια του Άδη, βασίλισσα των νεκρών.

Κάθε φορά λοιπόν που ανέβαινε ή Περσεφόνη, τόση ήταν ή χαρά της καί ή χαρά της μητέρας της, που ή γή πρασίνιζε πάλι καί γέμιζε λουλούδια, γιορτάζοντας κι' αυτή τὸ γυρισμό της ἀγαπημένης Κόρης. Κι' αὐτὸ γινόταν τὴν ἀνοιξη. Ἔτσι, στή φαντασία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, Περσεφόνη κι' Ἀνοιξη ἦταν ἓνα πράμα. Κι' ἀντὶ νὰ ποῦν «πότε θὰ ξανάρθῃ ή ἀνοιξη», ἔλεγαν «πότε θ'ἀνεβῇ ἀπ' τὸν Ἀδὴ ή Περσεφόνη».

— Τὴν Περσεφόνη λοιπὸν περιμένει καί τώρα ή γή, εἶπε ὁ πατέρας τελειώνοντας τὴν ἱστορία του, γιὰ νὰ ξυπνήσῃ ἀπ' τὸ χειμωνιάτικο ὕπνο, νὰ ζωντανέψῃ, νὰ πρασινίσῃ καί νὰ γεμίσῃ λουλούδια. Κι' αὐτὸ θὰ γίνῃ τὴν ἀνοιξη, τὸ Μάρτη. Ὡς τότε, ή ἀνοιξη—ή Περσεφόνη—θὰ μένῃ στὸν Κάτω Κόσμο, μὲ τὸν Πλούτωνα καί μὲ τοὺς νεκρούς.

**

Νὰ καί τὸ ποτάμι.
Διασταύρωνε τὸ μεγάλο δρόμο τῆς ἐξοχῆς καί, γιὰ νὰ περνοῦν, εἶχαν κάνει ἓνα μεγάλο γεφύρι.

Τὸ γεφύρι αὐτὸ φαινόταν ἀπὸ μακριὰ σὰ συνέχεια τοῦ δρόμου. Ἀλλ' ἄμα ἔφτανες, ἀκουγες τὸ βῆμα σου νάντηχῇ ἀλλοιῶτα, — φυσικά, ἀφοῦ πατοῦσες ἓνα πάτωμα ἀπὸ μαδέρια, δοκάρια καί χοντρά σανίδια ἀπὸ σκληρὸ ξύλο— κι' ἔδλεπες δεξιά κι' ἀριστερὰ κάγκελα. Ἀπὸ κάτω ἦταν χτισμένη μιὰ γερὴ πέτρινη καμάρα. Σ' αὐτὴν ἦταν στηριγμένο τὸ γεφύρι. Καί μέσα ἀπ' τὴν καμάρα περνοῦσε τὸ ποτάμι.

Ἦταν φουσκωμένο ἀπ' τὶς βροχές καί θολό. Τὰ παιδιὰ στάθηκαν σὰ κάγκελα καί τὸ ἔδλεπαν. Τὸ καλοκαίρι, ἔταν περνοῦσαν τὸ ἴδιο αὐτὸ γεφύρι ή ἄλλο, — γιὰτὶ ὑπῆρχαν πολλά, καί σὲ διάφορα μέρη καί μικρότερα καί μεγαλύτερα— τὸ ποτάμι δὲν εἶχε παρὰ λίγο νερὸ κάτω-κάτω, στὴν κοίτη μὲ τὰ χαλίκια, ποὺ ἔτρεχε χωρισμένο σὲ μικρὰ μικρὰ ρυάκια, ἀφίνοντας ἓνα μεγάλο μέρος τῆς κοίτης στεγνό. Τώρα κόντευε νὰ φτάσῃ στὸ ὕψος τῆς ὄχτης του καί νὰ ξεχειλίσῃ σὰ χωράφια! Ἦταν τὸ ἴδιο ποτάμι ποῦ, τὸ περασμένο φθινόπωρο, μὲ τὶς μεγάλες βροχές, εἶχε πλημμυρίσει τὴ γειτονιά τοῦ Ἀη-Λαζάρου.

Τῶς ἔλεπαν κι' ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη. Μὰ ἀπὸ πουθενὰ δὲ φαινόταν ή ἀκρὴ του. Οὔτε κατὰ τὴ δύση, ἐκεῖ

ποὺ ἄρχιζε ἀπ' τὰ βουνά, οὔτε κατὰ τὴν ἀνατολή, ἐκεῖ ποὺ τέλειωνε στὴ θάλασσα. Ἦταν κάμποσο μεγάλο, ἔκανε καί στριφογυρίσματα, εἶχε καί παραπόταμα.

— Νὰ καί τὸ χειμωνιάτικο ποτάμι! εἶπε ὁ Γιώργος. Πῶς σοῦ φαίνεται, Σοφία; Ἔτσι τὸ φανταζόσουν;

— Ὁμορφο εἶναι, ἀποκρίθηκε ή Σοφία. Ἰδέξ, ὅσο πάει καί στενεύει...

— Δὲ στενεύει, εἶπε ὁ πατέρας· παντοῦ εἶναι σχεδὸν τὸ ἴδιο πλατύ· ἀλλ' ἀπὸ μα' ριὰ φαίνεται πὶὸ στενό. Ἔτσι καί κεῖνο τὸ γεφύρι κεῖ πέρα. Εἶναι μεγάλο σὰν καί τοῦτο, μὰ τί μικρὸ ποὺ φαίνεται!

— Μὰ καί τὰ νερά, εἶπε ὁ Γιώργος, ποὺ ἐδῶ κοντὰ εἶναι κιτρινωπά καί θολά, μακριὰ ἀσπρίζουν καί λάμπουν σὰν ἀσημένια.

Πέρασαν καί τὸ γεφύρι καί προχώρησαν. Σὲ λίγο ἄφησαν τὸ μεγάλο δρόμο καί πήραν ἓνα στενό. Ἀπὸ κεῖ ἦταν ὁ Ἀγρ-Σώστης καί τὸ χτήμα τῆς κουμπάρας.

— Φτάσαμε, εἶπε ὁ πατέρας. Νά,

ΕΙΚΟΝΕΣ ΖΩΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Μαϊμού - μητέρα

(Ἀνεκινώθη ἀπὸ τὴν Ροδαυγὴ)

ἐκεῖ-πέρα εἶναι... Κουραστήκατε, παιδιά;

— Καθόλου!

— Κι' ὅμως περπατοῦμε δυὸ ὥρες, εἶπε ὁ πατέρας κοιτάζοντας τὸ ρολόϊ του.

Ἐκεῖ κοντὰ φαινόταν τώρα ἓνα χωριουδάκι. Λίγα σπιτάκια, μιὰ ἐκκλησιά σ' ἓνα ὕψωμα κι' ἓνας ἀνεμόμυλος σ' ἓν' ἄλλο. Δέντρα πολλά.

Τὸ χτήμα τῆς κουμπάρας ἦταν ἀπέξω ἀπ' τὸ χωριό. Ἕνας μεγάλος λαχανόκηπος, λίγα χωράφια γιὰ δημητριακά, κι' ἓν' ἀμπελάκι μὲ φαγουλάρικα σταφύλια. Καί κόττες, πάπιες, γαλιά, δυὸ γίδες καί μιὰ ἀγελάδα.

Πέρασαν ἓνα σανιδένιο γεφυράκι πάνω ἀπὸ ἓνα βαθὺ χαντάκι κι' ἔκαμαν νὰ μποῦν στὴ μεγάλη αὐλή. Μὰ ἓνας μαῦρος σκύλος ὤρμησε γαβγίζοντας.

— Ἐ, κυρα-κουμπάρα! φώναξε ὁ κ. Παυλίδης· βάστα τὸν Ἀράπη. Ἐμεῖς εἴμαστε!

— Μπᾶ, μπᾶ! ἄρχισε νὰ κἀνῃ μὲ χαρὰ μιὰ μεσόκοπη γυναίκα ποὺ βγήκε ἀμέσως ἀπὸ ἓνα σπιτάκι, ἐκεῖ στὸ βάθος τῆς αὐλῆς κι' ἔτρεξε πρὸς τὸ γεφυράκι. Ὁ κύρ-κουμπάρος; τὰ κουμπάρπουλα;... Πῶς ἦταν τοῦτο τὸ καλὸ;

Ὁ Ἀράπης ἔπαψε νὰ γαυγίζει καί στεκόταν κουνώντας τὴν οὐρά του. Εἶχε γνωρίσει τὸν κ. Παυλίδη ποὺ κάμποσες φορὲς ὡς τώρα τὸν εἶχε ἰδεῖ στὸ χτήμα.

Μπήκαν καί προχωροῦσαν πρὸς τὸ σπίτι, μιλώντας μὲ τὴ νοικοκυρὰ ποὺ τοὺς προσκαλοῦσε:

— Κοπιάστε... Ἦρθατε καί μὲ τὰ πόδια... θάσαστε ἀποσταμένοι... κοπιάστε νὰ κάτσετε, νὰ ξεποστάσετε...

Ὁ Ἀράπης τοὺς ἀκολουθοῦσε.

— Εἴπαμε νὰ περάσουμε σήμερα τὴν ἡμέρα μας στὴν ἐξοχή, ἔλεγε ὁ κ. Παυλίδης.

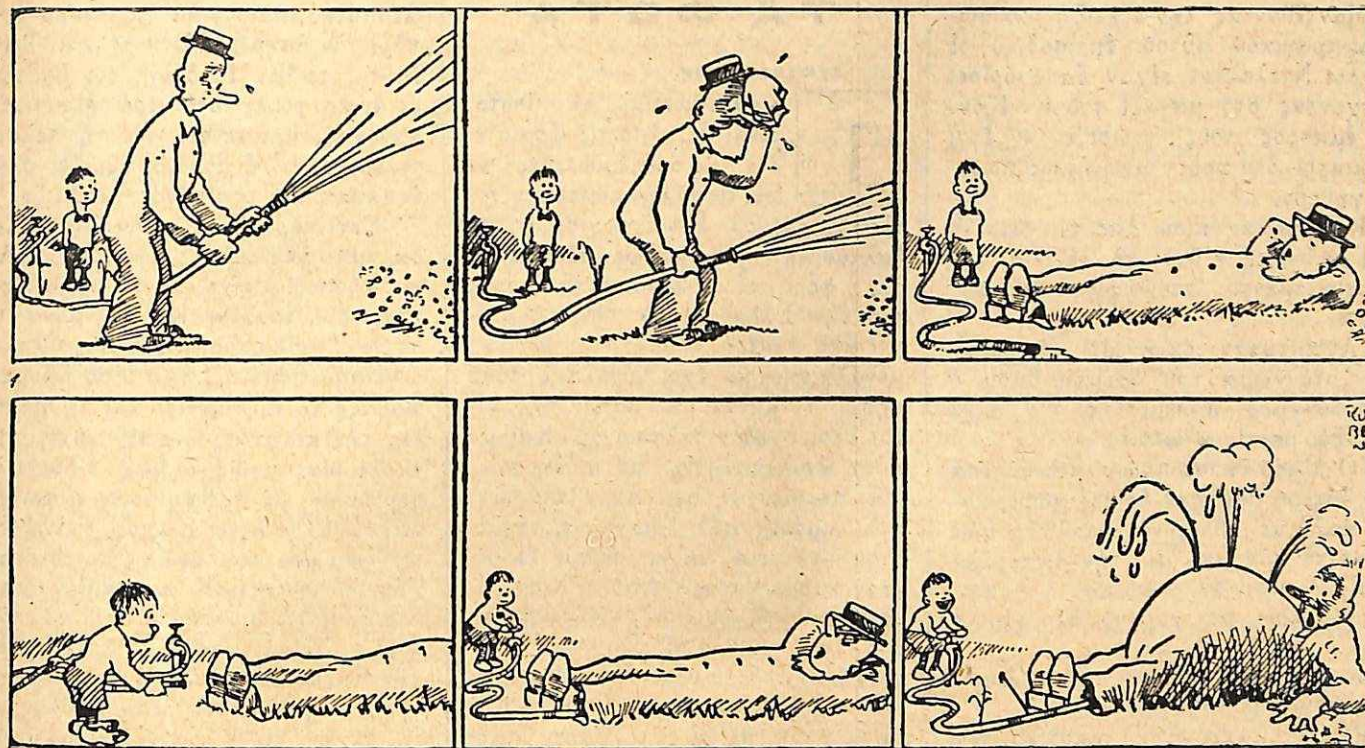
— Καλὰ κάματε! ἀπαντοῦσε ή κυρὰ-κουμπάρα. Μιὰ τέτοια μέρα! σὰν καλοκαίρι εἶναι... Μεγάλῃ·εὐχαρίστηση καί γιὰ μένα... Μοῦ κακοφαίνεται μόνο ποὺ ὁ Παναγῆς κι' ὁ Ἀντρίκος λείπουν... Πῆγαν στὸν Πεῦκο ἀπ' τὸ πρωί... Ἡ βαφτιστικὰ σας ὅμως εἶν' ἐδῶ... Λενιώ!... Ἐ! ποῦ εἶσαι;

Μιὰ χωριατοπούλα ἴσαμε δέκα χρονῶν, μὲ μαῦρες κοτσιδες καί κόκκινα μάγουλα, βγήκε τρέχοντας ἀπὸ τὸ λαχανόκηπο.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΑ ΦΑΡΣΑ ΤΟΥ ΤΡΕΛΛΟ-ΤΟΤΟΥ

Ἀστεία ἱστορία σὲ ἑξὶ εἰκόνες χωρὶς λόγια.

(Ἀνεκινώθη ἀπὸ τὴν Λαχτάρα τῆς Λευτεριᾶς.)

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχει ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἐξω μιανέ! Μὲ τί δικαίωμα μοῦ πήρες τὴ γωνιά μου;

Ὁ ἄγνωστος δὲν κουνήθηκε. Μὲ τὸ πρῶτο χτύπημα τῆς ὀμπρέλλας ἔξάρωσε περισσότερο στὴ γωνιά του, σὰ γάτα ποὺ ἐτοιμάζεται νὰ χυμῆξῃ. Εἶχε τὰ μάτια του καρφωμένα ἐπάνω στὸν Μὸ ποὺ ἀναβε ὄλο καί περισσότερο καί ἀπειλοῦσε θεοὺς καί δαίμονες. Γιὰ ἓναν ἐπιτόλαιο παρατηρητὴ ὅπως ἦταν ἐκείνη τὴ στιγμή ὁ μπέϋ, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔδινε τὴν ἐντύπωση ἑνὸς βρωμεροῦ γερο-ζητιάνου. Ἕνα σαρίκι, τόσο λιγδιασμένο ὥστε πολὺ δύσκολα θὰ μπορούσε κανεὶς ν' ἀνακαλύψῃ τὸ ἀρχικὸ του χρῶμα, ἦταν τυλιγμένο γύρω ἀπὸ τὰ ψυχρὰ μαλλιά του κι' ἔφθανε ὡς τὰ δασεῖά του φρύδια, καί κανέναν μπέϋ, ποὺ θὰ σεβοῦν λιγάκι τὸν ἑαυτό του, δὲν θὰ ἀποφάσιζε ποτὲ ν' ἀγγίξῃ τὰ βρωμερὰ κουρέλια ποὺ σκέπαζαν τὸ σῶμα του.

Ὡστόσο, ἀν τὸν κοίταζε κανεὶς πὶὸ προσεκτικά, θὰ παρατηροῦσε ὅτι τὸ πρόσωπό του δὲν εἶχε τὴν ταπεινὴ κι' ἀρρωστημένη ἐκφραση τῶν ἰθαγενῶν ζητιάνων. Τὰ χαρακτηριστικὰ του ἔδειχναν μᾶλλον ἓναν ἄνθρωπο

σκληρὸ καί βίαιο παρ' ὅλο τὸ φλέγμα ποὺ ἐπιχειροῦσε νὰ κρατήσῃ. Καί φαινόταν κιόλας πὶὸ νεώτερος ἀπ' ὅ,τι θὰ νόμιζε κανεὶς ὅταν τὸν πρωτόδλεπε. Ψηλὸς καί εὐρωστος σὰν τὸν διπλανό του, εἶχε στὸ ἐπάνω χεῖλος δυὸ σταχτιά μουστάκια ποὺ τοῦ κρέμονταν ὡς κάτω κι' ἓνα στενὸ καί μακρὸ μούσι στὸ σαγόνι του. Τὰ χεῖλια του δὲν ἦταν πολὺ φουσκωτά οὔτε ή μύτη του πολὺ πλακαυωτή. Τὰ φρύδια του ὅμως ἔγερναν καί τὰ δυὸ λοξὰ πρὸς τὴν μύτη καί τὰ μάτια του ἦταν σχεδὸν ὁλόκληρα σκεπασμένα ἀπὸ τὰ φουσκωτά του βλέφαρα. Τὸ σύνολό του ἔδειχνε ἓναν ἄνθρωπο ἐπικίνδυνον καί θὰ ἐφόβιζε τὸν Μὸ, ἀν ὁ Μὸ δὲν ἦταν τυφλωμένος ἀπὸ τὴν θυμὸ του.

— Ἐχεῖς βουλωμένα μήπως τ' αὐτιά σου; ἐφώνησε ὁ ὀπηρέτης ἐξω φρενῶν μπροστὰ στὴν ἐπίμονη ἀπάθεια τοῦ παράξενου γέρου. Ἐξω, παλιόσκυλο. Ἡ θέσῃ σου δὲν εἶναι ἐδῶ ἀλλὰ στὸν πέμπτο κύκλο τῆς Κόλασης· μαζί! μὲ τοὺς ἄλλους παλαιοὺς σου τῆς σειρᾶς σου. Ἐκεῖ θὰ σὲ ξεποστείλῃ ἐγώ, καί τὰ σκυλιὰ τοῦ δρόμου θὰ φᾶνε τὰ κρέατά σου. Νά, πάρε τὴν!

Ὡστόσο ή σηκωμένη ὀμπρέλλα δὲν ἔπεσε ἀπάνω στὸ κεφάλι τοῦ γέρου. Χωρὶς νὰ βγῇ καθόλου ἀπὸ τὴν ἀπάθειά του, χωρὶς κανένα περιττὸ κίνημα, μὲ μιὰ ἀπλὴ συλλαβὴ ποὺ πρόφερε μὲ χαμηλὴ φωνή, ὁ παράξενος ἄγνωστος ἔδωσε μιὰ ὀλότελα ἀπροσδόκητη ἐξέλιξη στὸ ἐπεισόδιο.

— Τσοῦ!

Ὁ γιγαντώσωνος πολεμιστῆς σηκώθηκε ὀρθός. Καί τὶς πὶὸ λεπτομερεῖς ὁδηγίες ἀν τοῦ εἶχαν δώσει δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐνεργήσῃ τελειότερα, γιὰτὶ αὐτὸ ποὺ διαδραματίστηκε μπροστὰ στὰ μάτια τῶν μικρῶν Ντελαλάντ ποὺ παρακολουθοῦσαν πάντα τὴ σκηνὴ ἀπέξω, τοὺς ἔκανε νὰ βάλουν τέτοια γέλια, ὥστε ἀναγκάστηκαν νὰ φύγουν γιὰτὶ φοβήθηκαν μήπως τοὺς ἀκούσει ἀπὸ μέσα ὁ Ντουόγκ.

Μιὰ δυνατὴ βροῦσκα ἔπεσε ἐπάνω στὸν σέβερν τοῦ Μὸ ποὺ ῥίχτηκε χάμω μὲ τὰ τέσσερα. Πρωτοῦ ὅμως προφθάσῃ νὰ συνειθίσῃ σ' αὐτὴ τὴ θέσῃ βρέθηκε μετέωρος ἀρπαγμένος ἀπ' τὸν κότσο κι' ἀπ' τὸν καθάλλο τοῦ πανταλονιῦ του.

— Ἐλεος! βόγγησε ὁ δύστηνος Μὸ μὲ ἀπόγνωσιν.

Ἀντὶ γιὰ ἄλλη ἀπάντησιν ὁ Τσοῦ τὸν σήκωσε ψηλά, παρ' ὅλο ποὺ ἔκλεινε χτυπιόταν καί τσίριζε καί χαλοῦσε τὸν κόσμον. Ὑστερα δρασκελίσσε τὰ κορμιά τῶν καπνιστῶν καί

τόν κουβάλησε ως την πόρτα του μαγαζιού.

Μαντεύοντας την εξέλιξη του κωμικο-τραγικού αυτού επεισοδίου, οι μικροί Ντελελάντ είχαν ξαναγυρίσει τρέχοντας στο μαγαζί του Κινέζου. Ο έμπορος τους γνώριζε κι' έτσι οι μικροί δεν φοβόνταν μήπως παρεξηγηθούν.

Κρύφτηκαν πίσω από τη βιτρίνα και απ' εκεί είδαν το ρεζιλίκι του δυστυχισμένου υποψήφιου αγροφύλακα.

Αντίκρυσαν τον κ. Μό να κυλιέται στο χώμα του δρόμου όπου ο χεροδύναμος πολεμιστής τ'ν είχε πετάξει με τις κλωτσιές.

Ο Μπού έκανε πρώτα μια τούμπα κι' ύστερα βρέθηκε όρθιος χωρίς καλά καλά κι' αυτός να καταλάβει πως έγινε το πράγμα, με την όμπρέλλα του στο χέρι, αλλά κάπως ντροπισμένος και με χαμένο όλο του το καμάρι.

— Δεν ήταν καλό αυτό! Έκανε κουνώντας το κεφάλι του.

Και απομυκρύνθηκε βιαστικά, κυνηγημένος δίχως άλλο από το φόβο μήπως ο φοβερός Τσού θελήσει να ξαναδοκιμάσει πάλι επάνω του τη δύναμή του.

Ο Ντενέ και η Σιμόνη ξαναγύρισαν στο διοικητήριο άρκετά ύστερα από τον Μό. Σε λίγο ο μικρός κατόρθωσε να πάρει τον υπηρέτη ιδιαιτέρως.

— Λοιπόν, κύριε Μό, του είπε, είσαι ευχαριστημένος σήμερα; Πώς τα πέρασες;

— Πολύ όμορφα, κύριε Ντενέ, απάντησε ο φιλότιμος υπηρέτης που είχε αλλάξει κοστούμι και φαινόταν σ'α να είχε συνέλθει κάπως.

— Και η έρευνα που μου έλεγες, πώς πάει;

— Λαμπρά!

— Α, γιά διηγήσου μου λοιπόν!

Ο Μό ήταν άκρο έλεύθερος από κάθε εργασία κι' έτσι είχε καιρό για χάσιμο. Πήγε λοιπόν πάλι στο βάθος του πάρκου μαζί με τον Ντενέ κι' εκεί έδωσε δρόμο στη γλώσσα του.

— Δεν έχω ακόμη θετικές αποδείξεις έναντιόν του Μπα, είπε. Μά έχω έναντιόν κάποιου Ντούγκ που φοβάμαι πως είναι συνένοχός του. Τό άπογευμα πήγα στο μαγαζί αυτού του Ντούγκ. Μπήκα μέσα μοναχός μου χωρίς κανένα άλλο όπλο παρά μονάχα την όμπρέλλα μου, με το σκοπό να φωτισθώ.

— Και φωτίσθηκες.

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΑ ΦΩΤΑ

Αγαπητοί μου,

ΤΑ Θεοφάνεια, τὰ Φώτα, είναι μια από τις ωραιότερες, τις ποιητικότερες, μά και τις έλληνικότερες γιορτές του χρόνου. Είναι η γιορτή των θαλασσινών και, καθώς είπαμε κι' άλλη φορά, οι κάτοικοι μιας χώρας σ'άν την Ελλάδα, που την περιβρέχει από παντού η θάλασσα σ'άν ένα μεγάλο νησί κι' έχει γύρω της τόσα νησιά, σ'α μάννα τὰ παιδιά της, είναι όλοι σχεδόν θαλασσινοί. Και με πόση ανυπομονησία, με πόση αγωνία, περιμένουν σ'α παραθαλάσσια, σ'α λιμάνια, σ'α λιμανάκια, νάγιαστούν τὰ νερά γιά νά λύσουν τὰ δεμένα καράβια τους! Απ'α τὰ Χριστούγεννα, κοιτάζουν πότε νά ξεμερώσει η' άλλη γιορτή του Χριστού, η Βάφτιση. «Χριστού δέσε, Χριστού λύσε» λέει κι' η θαλασσινή παροιμία. Και με τί χαρά, με τί αγαλλίαση, αυτοί απ'α τὰ καράβια τους, οι άλλοι απ'α την προκυμμία, απ'α τ'αρογιάλι, βλέπουν το Δεσπότη της χώρας η' τον παπὰ του χωριού, νά ρίχνη το Σταυρό σ'α θάλασσα και νά την αγιάξει!

Η πιδ έπίσημη τελετή, τὰ τελευταία χρόνια, γίνεται σ'α Πειραιά, που είναι και το πιδ μεγάλο έλληνικό λιμάνι. Ο ίδιος ο Αρχιεπίσκοπος πάσης Ελλάδος βουτά το Σταυρό σ'α θάλασσα, ενώ πέφτουν κανονιές, κι' όλα τὰ καμπαναριά χτυπούν χαρμόσυνα κι' όλων των καραβιών οι σειρήνες σφυρίζουν θριαμβευτικά. Αλλά και σ'αλλα μεγάλα λιμάνια η τελετή γίνεται με την ίδια σχεδόν επισημότητα, και σ'α μικρά—τὰ λιμανάκια των νησιών άξια—έχει ύσως ακόμη περισσότερη όμορφιά και ποίηση.

Σ'ατην πατρίδα μου, όταν ήμουν παιδί, γινόνταν, θυμώμαι, δυο τελετές. Μια έπίσημη, σ'α άρκετά μεγάλο λιμάνι, κι' άλλη, άνεπίσημη, σ'α άκρογιάλι του Αγίου Χαράλαμπου, εκεί πού χύνεται σ'α θάλασσα και το μοναδικό ποτάμι του νησιού. Γιά την πρώτη, η πομπή, μετά την άρχιερατική λειτουργία και την ακολουθία του μεγάλου άγιασμού, ξεκινούσε απ'α τη Μητρόπολη. Μπροστά τὰ έξαπτέρυγα, τὰ λάβαρα, ο άσημένιος Σταυρός σ'α ψηλό του κοντάρι, και πίσω ο Δεσπότης, οι παπάδες, οι έπίσκομοι, ο λαός. Μά τ'ο μεγαλύτερο μέρος του λαού ήταν μαζεμένο κ'όλα σ'ατην παραλία, κοντά σ'ατην εξέδρα της τελετής, η μέσα σ'α θάλασσα

του λιμανιού, σ'α καράβια, σ'α καΐκια, σ'α βάρκες. Η πομπή έφθανε. Ο Δεσπότης έπαιρνε απ'α το μακρύ κοντάρι τον άσημένιο Σταυρό και, φάλλοντας το Έν'Ιορδάνη, τον βουτούσε τρεις φορές σ'α νερό. Μουσικές, κανονιές, καμπάνες. Κι' η τελετή τελείωνε, κι' η πομπή γύριζε σ'ατην έκκλησιά και το πλήθος σκόρπιζε. . .

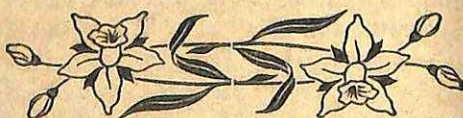
Εκεί-πέρα όμως, σ'ατον Άγιο Χαράλαμπο ήταν κάπως ά διαφορετικά. Λίγος κόσμος, φτωχόκοσμος—ψαράδες, κηπουροί, εργάτες. Κι' ένας μόνο παπάς—ο σεβάσιμος παπα-Δογοθέτης, ο γραμματισμένος, που τόσο όμορφα διάβαζε το Ευαγγέλιο και τη μεγάλη, την ποιητική εκείνη ευχή της ακολουθίας του άγιασμού «Τριάς ύπερούσια», με τις θαυμάσιες έκφωνήσεις: «Τάδε λέγει Κύριος, άντλήσατε ύδωρ μετ' ευφροσύνης εκ των πηγών του σωτηρίου» και «Μέγας εί, Κύριε, και θαυμαστά τὰ έργα σου και ούδεις λόγος έξαρκέσει πρ'ς ύμνον των θαυμασίων σου!» Υστερα έβγαίνε σ'α άκροθαλάσσι. Και παίρνοντας ένα μεγάλο ξύλινο Σταυρό, δεμένο με σχοινί, τον πετούσε σ'α θάλασσα και τον τραβούσε. Μιά, δυο φορές. . . Τήν τρίτη όμως τον έλυνε απ'α το σχοινί και τον πετούσε έλεύθερο όσο μακρύτερα μπορούσε.

Και τότε γινόνταν το μεγάλο κακό: Ψαράδες, κηπουροί κι' εργάτες, μισοδυμένοι, έπεφταν σ'α θάλασσα ποι'ς νά πρωτοπιάσει το Σταυρό. Πολλές φορές τον έπιαναν δυο και τρεις μαζί, και γινόνταν πάλι μέσα σ'α θάλασσα ποι'ς νά τον κρατήσει. Φυσικά, ο πιδ χεροδύναμος νικούσε. Κι' η νίκη αυτή του έξαργυρινόταν γιά καλά. Γιάτί έδαζε ύστερα το Σταυρό σ'α μεγάλο άσημένιο δίσκο της έκκλησίας και τον τριγύριζε σ'α όλη τη χώρα. Βροχή έπεφταν τὰ τάλληρα, τὰ δίφραγκα, τὰ φράγκα, οι πενταροδεκάρες, σ'α δίσκο. Και σ'α λίγες ώρες ο νικητής—φτωχός ψαράς συνήθως—μάζεψε μια περιουσία. . .

Μά κι' οι άλλοι θαλασσινοί δεν ήταν λιγότερο χαρούμενοι εκείνη την ήμέρα: Τὰ νερά είχαν άγιασθεί. Κι' άφοβα μπορούσαν νά λύσουν τὰ πλεούμενά τους, νά ξαναρχίσουν τὰ μικρά η' τὰ μεγάλα ταξίδια τους, και νά θησαυρίζουν απ'α τη δουλειά τους, η' τουλάχιστο νά βγάζουν το ψωμί τους και των παιδιών τους. . .

Σ'ας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΑΛΟΣΥΝΗ

Ασπιλο λουλούδι
— Άσπρο πεταλούδι—
Χύνει μοσκοβόλια
Μέσ' σ'α περιβόλια
Νά τ'ο τσανταμίνι (*)

Ένα λουλουδάκι,
Πάναγγο, άσπρο άνθάκι
Σ'ατην καρδιά φυτρώνει,
Μοσκοβόλια άπλώνει
Νά η καλοσύνη.

Δυσόχαρτο

(*) Τσανταμίνι λένε σ'α Κέρκυρα το γιασμί.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΖΑΠΠΕΙΟΥ

ΤΟ ΝΕΡΟ

— Περάστε νά δ'ητε τώρα και την αίθουσα του νερού.

Αυτά τὰ λόγια μ' έφεραν πίσω σ'ατην πραγματικότητα. Αφ'ατην λυπημένη το τόσο όμορφο περίπτερο του τουρισμού. Περίμενα νά ιδω νερά νά τρέχουν, αλλά ξαφνιάστηκα άρκετά, όταν ο οδηγός μου έδειξε ένα είδος μικρού παράθυρου λέγοντάς μου.

— Εκεί κοιτάξε, δεσποινίς.

Σηκώνω το σκέπασμα και σ'α περιέργα μάτια μου, παρουσιάζεται μια εικόνα ζωντανή. . . της Πλάκας. Ένα τρεμουλιαστό φωτάκι έφεγγε μια εικόνα άνύπαρκτη σ'ατην έποχή μας, άφ'ατου η σπουδαία Ούλεν έφερε τὰ άφθονα νερά της.

Μιά βρυσούλα σιγότερξε γεμίζοντας, σταλαγματιά, σταλαγματιά, τον τενεκέ κάποιου άγοριού.

Καθισμένη σ'α πλακάκι, ένα κορίτσι περίμενε με άγγελική ύπομονη το γέμισμα.

Τὰ πέδιλά της, ύσως γιά' ήταν μεγάλη, ύσως όμως κι' από άνυπομονησία, είχαν φύγει από τὰ πόδια της που έμεναν ξυπόλητα.

Και το τσεμπέρι της ήταν βαλμένο τόσο ίσια, όσο στραβό ήταν το πρόσωπό της. Πάντο τη μια γριούλι με ρυτιδωμένο πρόσωπο περίμενε κι' αυτή τη σειρά της.

Κι' ένας ταβερνιάρης δίπλα, με την χαρακτηριστική κοιλιά, κρατούσε κι' αυτός ένα τενεκέ, ενώ η κόκκινη μύτη του γυάλιζε κάτω από το μεγάλο φανάρι του δρόμου. Γύρω, γύρω κάτι παλιοσπίτα μ'ας θύμιζαν την παλιά Πλάκα.

Εκλεισα με γέλια το καπάκι, όταν κάποια δίπλα μου, —είχαμε πάει με το σχολείο μου— που δεν κατάλαβε, φαίνεται, τί είχε ιδεί, είπε:

— Αυτό τ'όχουν γιά νά δείχνουν πώς τον παλιό καιρό τὰ παιδιά δέ σεβόνταν τους γεροντότερους!

Η καμένη, μήπως τώρα τους σέβονται;

Τὰ γέλια μου όμως έπαψαν μπροστά σ'αυτό ύπεροχο διπλανό μπάνιο. Τί πολυτέλεια, Θεέ μου! Τί άφθονία νερού! Είχε όλα τὰ κομφορ!

Φαντάσθηκα έξαφνα τον έαυτό μου μέσα εκεί νά πλένομαι. Εμπαινα με τη φαντασία μου μέσα σ'αυτό μπάνιο, άνοιγα τ'ο ντούς, λουζόμουν, έπαιρνα την πετσέτα, σκουπίζόμουν. . .

Φαίνεται όμως πώς ενώ άφ'ατην φαντασία μου νά τρέχη, είχα άκουμπήσει γιά τὰ καλά επάνω γιάτί ο οδηγός μου λέει:

— Δεσποινίς, παρακαλώ μην άκουμπάτε. . .

Γύρισα ξαφνιασμένη και τότε είδα δυο βρύσες. Μιά μικρή με μια σταλιά νερό, και μια άλλη με νερό άφθονο, ώ-ραίο, κι' από πάνω με πελώρια γράμματα: 1926-1933.

Τότε σκέφθηκα τί καλό μ'ας έκανε η Ούλεν, γιάτί το νερό είναι ο πραγματικός πολιτισμός.

Χρυσή Πεταλούδιτσα

ΒΟΗΘΕΙΕ
ΤΟΥΣ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΟΥΣ

Τί κρύο, Θεέ μου, τί κρύο!

Μιά άδύνατη γυναίκα, περνάει σέρνοντας τὰ κοκκαλιασμένα πόδια της σ'ατην χιονοσκέπαστη λεωφόρο. Λίγα κουρέλια είναι όλο το ντύσιμό της, άδύναμα νά της λιγοστεύουν το κρύο που την περονιάζει ως μέσα σ'α κόκαλα. Το μαρμαμένο της πρόσωπο μαρτυρεί μια ζωή όλο στέρηση και βάσανα. Μόνο τὰ μάτια της έχουν κάποια λάμψη σ'α κοιτάει το μωρό που κρατεί φιλόστοργα σ'ατην άγκαλιά της.

Προχωρεί, όλο προχωρεί με τὰ χιλιοτρνημένα παπούτσια της και κάθε τόσο ψιθυρίζει τρεμουλιαστά με τὰ μελανιασμένα της χείλια:

— Τί κρύο. . . Θεέ μου. . . Τί. . . κρύο!

Κι' ενώ τρέμει όλη, σφίγγει πιδ παλ'απάνω της το παιδάκι της γιά νά το ζεστάνη! Εκείνο το δύστυχο είναι κατάχλωμο σ'α ναρκωμένο και δεν δείχνει καν σημείο ζωής.

Δύστυχη μαννούλα, φτωχό μικρούλι! Σε μια στιγμή περνάει από κοντά της ένας καλοντυμένος κύριος με τὰ χέρια σ'ατες τσέπες του πανωφοριού του κι' ένα κακόλο γύρω σ'ατο λαιμό, μ'α δεν προσέχει τίς γεμάτες ίκεσία ματιές που άδικα του ρίχνει. . .

Σε λίγο περνάει κάποιος άλλος ζεστά ντυμένος κι' αυτός. Νέα έλπίδα φαίνεται νά φουντώνη μέσα της. Τού κάκου όμως! Πάει, έφυγε κι' αυτός βαδίζοντας με μεγάλα βήματα, βιαστικός νά φτάσει σ'α ζεστό βέβαια μέρος, ευχάριστο.

Μετά απ'α αυτόν περνάει άλλος, κατόπιν άλλος. . .

Η δύστυχη γυναίκα κλονίζεται, ένας λυγμός άνέβηκε σ'ατο λαιμό της. Δυο δάκρυα θόλωσαν τὰ μάτια της που δεν πρόφτασαν νά τρέξουν, έγιναν δυο παγωμένες στάλες.

Δεν είναι η παγωνιά που την ταραζει τόσο. Δεν είναι η πείνα που την παιδεύει ποι'ς έχει πόσες μέρες. Δεν είναι η άπελπισία που της κείει την καρδιά, βλέποντας τ'ο παιδί της έτσι άναίσθητο. Όχι! Είναι η άδιαφορία, η σκληρή άδιαφορία των διαβατών που της έλίγησε τὰ γόνατα με τ'ο. . . απάνθρωπο βάρος της.

Πόση ντροπή πρέπει νά αισθανόμαστε έμεις οι άνθρωποι νά βλέπομε τους όμοίους μας νά υποφέρουν έτσι. Είναι μεγάλο έγκλημα νά τους άφήνουμε νά

πεθαίνουν σ'ατους δρόμους άβοήθητοι.

Ω! τρέξετε, αγαπητά μου άδελφια! Βοηθείστε την έγκαταλειμμένη γυναίκα, λυπηθείτε τ'ο όρφανό. Προσφέρετε με καλοσύνη ένα μέρος απ'α τη στέγη σας, μοιραστήτε τη φωτιά σας, δώστε ένα κομμάτι απ'α το ψωμί σας και νά εισθε βέβαιοι οτι φιλοξενήτε τον ίδιο το Χριστό μας που γρήγορα θά σας άνταμείψη. Τί ιλιανοποίηση νά εισθε σεις, που θά άπλώσετε το χέρι σας σ'έναν δυστυχισμένο, που θά τον σώσετε από τὰ χέρια του τρελλού βορριά, από τὰ νύχια της; φτώχειας και της δυστυχίας. Όσο μπορείτε, αγαπημένα μου άδελφάκια, με κάτι τι—σχεδόν τίποτε—δείχνετε τ'ο ενδιαφέρον σας, την άγάπη σας σ'εκείνους που θά έχουν στερηθή και θά έχουν τόσο πολύ ανάγκη. Λίγη παρηγοριά άξίζει πολλές φορές, περισσότερο κι' απ'α την γενναίοδωρη έλεημοσύνη. Ένα τέτοιο καλό θά είναι τ'ο ωραιότερο δώρο που θά κάμετε σ'ατον έαυτό σας την Πρωτοχρονιά.

Ελπίζουσα Έλλάς

ΕΡΓΑΤΡΙΕΣ

Σύννεφα μαύρα κυλούν σ'ατον ούρανό, άέρας παγωμένος φυσά, στροβιλίζοντας τίς μικρές νιφάδες του χιονιού.

Τὰ κύματα με μανία χτυπούν σ'ατην προκυμμία, οι άνθρωποι κουκουλωμένοι, βιαστικοί.

Μέσα σ'ατο λιμάνι, ύψώνει το μαύρο του όγκο το βαπόρι, είναι ένα μεγάλο Ρουμάνικο φορτηγό. Τὰ κύματα με λύσα τ'ο χτυπούνε κι' εκείνο περιήφανα άνεβοκατεβαίνει, άψηφώντας τη μανία τους.

Μέσα σ'ατην αποθήκη των μανταρινιών όλα είναι άνάστατα: «Τρέξε, Παγώνα, Χρηστίνα, έλα γρήγορα, έδω Ρίτα», φωνές από παντού. Έτοιμάζουν τὰ μανταρίνια γιά νά τὰ στείλουν σ'ατο βαπόρι που σε λίγο θά φύγη.

Οι μαραγκοί καρφάνουν τὰ κασάνια κάνοντας ένα δαιμονισμένο θόρυβο. Κάμπουσα κορίτσια, γονατισμένα έμπρός σ'α μια μεγάλη στίβα από μανταρίνια, χωρίζουν τὰ χτυπημένα και τι-λίγουν σ'α χαρτιά τὰ άλλα. Άλλες τ'αράβζουν και με πυρετώδη ταχύτητα, τὰ σιβάζουν μέσα σ'α κασάνια κατά μέγεθος.

Και όλο άκούγονται οι φωνές του έπιστάτη.

— Άντε κορίτσια, γρήγορα, μη χάζευτε.

Τρομαγμένη πετιέται η εργάτρια, τ'ο μανταρίνι γλιστρά απ'α το χέρι της και πέφτει καίνουργιες φωνές άρχίζον.

Η δυστυχισμένη τ'ο παίρνει άμίλητη και τ'ο βάζει σ'ατη στίβα των «σκαρτών» (όπως λένε τὰ χτυπημένα μανταρίνια).

Τὰ μάτια της βουρκώνουν, μ'α δεν ύπάρχει καιρός γιά κλάψιμο, άν την δουν θά την διώξουν, θά χάση τ'ο ψωμί της. Και τὰ μικρά της άδελφάκια που απ'αυτή περιμένουν, θά μείνουν χωρίς ψωμί. Πνίγει τ'ο παράπονό της, κατορθώνει νά καταπιεί τὰ δάκρυά της κι' αρχίζει πάλι τη δουλειά. Ένώ μια βουβή θλίψη, ένα μικρό παράπονο γιά την τύχη ζωγραφίζεται σ'ατη βασανισμένη της όψη.

Όλοι γύρω εργάζονται βιαστικοί. Και κάνει τόσο κρύο! Τὰ χέρια παγώνουν, τὰ μανταρίνια είναι ύγρά απ'α

χαριστώ) *Ταυρομάχον* (εὐχαριστώ, περιμένω) *Θρυλλικόν 'Αετόν* (ἡ πρότασή σου, γιά πολλούς λόγους, είναι ἀνεφάρμοστη· ὥστόσο σ' εὐχαριστῶ γιά τὸ ἐνδιαφέρον) *Πανοσιάν 'Ανδρεϊσανίτην* (μπορεῖ κανεὶς νὰ γίνῃ συνδρομητής ἀπὸ τὴν 1η οἰουδῆποτε μηνός· κι' ἂν θέλῃ, ἀγοράζει καὶ τὰ προηγούμενα φυλλάδια, γιά νάχη τὸν τόμο ἀπ' τὴν ἀρχή· γιὰτὶ κάθε τόμος ἀρχίζει τὴν 1η δεκεμβρίου) *Δαμ. Γούσην* ('Ὁδηγὸν ἔστειλα') *Μαντῶ Μαυρογένους* (ὅταν ἔλαδα τὸ γράμμα σου, τὸ φυλλάδιο εἶχε τυπωθεῖ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ ἡ διόρθωσις τοῦ ψευδωνύμου) *Πριγκίπισσαν τῶν Δολλαρίων* (δ. κ. ε. σ' εὐχαριστεῖ πολὺ) *Δούλην Δωδεκάνησον, Σεμέλην, Α. Δ. Δυκιερδοπούλου, 'Αγκάθι, Μυρτίλλην* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαδα μετὰ τὴν 5 'Ιανουαρίου θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 267ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι 13 Μαρτίου.

66. Δεξιόγραφος

Ὁρος, ἀπ' τὴ Γραφὴ γνωστό,
Μὲ σύμφωνον ἐνώνεται
Κι' ἓνα κοινότατο φυτὸ
Ποὺ τρώμε φανερόνεται.

Λευκάτας

67. Συλλαβόγραφος

Τὸ πρῶτο καὶ τὸ δεύτερο δυὸ νότες,
Ὁ Γάλλος μὲ τὸ τρίτο μου σοῦ ἀρνεί-
[ται,
Καὶ τ' ὅλο μου, μὴ πόλῃ ἀπὸ τὶς πρῶ-
[τες,
Στὸ χάρτη τῆς Εὐρώπης θὰ τὸ βρῇτε.
Ἐννευμένη Πατρίδα

68. 'Αναγραμματισμός

Τέταρτο τὸ πέμπτο κάνεις,
Καὶ τὸν κάτοικο ἀπ' τὴ χώρα
'Απροσδόκητα τὸν χάνεις:
Στὸ χωριὸ κάθεται τώρα.
'Αγράμπελη

69. Αἵνιγμα

"Αν στὴν 'Ασία ἔχω νερό,
Παντοῦ ἄλλου ἔχω στομα,
Καὶ πνίγω ἢ τρώγω ἀλύπητα
Ὅποιο μοῦ πέσῃ σῶμα.
Εἶμαι μὴ λέξῃ δηλαδὴ,
Ποὺ ἴδια σχεδὸν κι' ἂν μένω,
Δυὸ πράγματα σημαίνω.

Γαξιδιώτης

70. Γωνία

+ * * * * * = Τραγικὸς βασιλόπαις
+ * * * * * = Δὲν εἶναι Χριστιανός
* * + * * * * = Λαμπρὸς ἀστήρ
* * * * * = Χώρα τ. Παλαιστίνης
* * + * * * * = Εἰς τῶν 30 τυράννων
* * + * * * * = Ὡραία τέχνη
+ * * * * * = Γεωργ. ἐργαλεῖον
Οἱ σταυροὶ καθέτως λατίνως ποιητής.
Μαγνήτης

71. Παίγνιον

ΠΗ	ΑΛ	ΙΣ	ΡΥ	ΗΣ
ΙΓ	Ν	ΡΗ	ΔΟ	ΙΟ
ΜΩ	ΦΕ	Σ	ΒΟ	ΣΤ
ΥΝ	ΝΕ	ΝΟ	Σ	ΑΒ
ΑΔ	ΔΓ	ΙΟ	ΑΣ	Σ

Νὰ συναρμολογηθοῦν αὐτὰ τὰ γράμματα, ἢ ξεύγη γραμμάτων— τὰ ὅποια ὁμως δὲν ἀποτελοῦν πάντοτε συλλαβὴν— ὥστε ν' ἀποτελεσθοῦν ἑπτὰ γνωστότατοι ποταμοί.

Τεώργιος Χ. Χαρχαλάκης

72. Πτερωτὸν Γράμμα

Αἱ κάτωθι ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἓν γράμμα κοινόν— τὸ πτερωτὸν— τὸ ὅποιο ἀπαντᾷ πρῶτον εἰς τὴν πρῶτην, δευτέρον εἰς τὴν δευτέραν, τρίτον εἰς τὴν τρίτην καὶ οὕτω καθεστῆς:

1, Μοῦσα· 2, Κατοικίδιον· 3, Τὸ δεινὸν τοῦ ἀγωνιστοῦ· 4, Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα· 5, Ὀμηρικὸς ἥρωας.

Θέλμα

73. 'Επιγραφὴ ἐξ 'Ακροστιχίδος

* * Τὰ δύο πρῶτα γράμματα ἐκάστης
* * τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων,
* * τιθέμενα κατὰ σειρὰν εἰς τὴν θέ-
* * σιν τῶν ἀστερίσκων, σχηματίζουν
* * ἐπιγραφὴν, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:

1, Μέρος τῶν σκελῶν ἐπὶ τῆς ἀρθρώσεως· 2, Τάξις ζωφίων· 3, Ἀρχαία ἐορτή· 4, Κράτος τῆς Εὐρώπης· 5, Χώρα τῆς Πελοποννήσου.

Λαχταρα τῆς Λευτεριάς

74. Φωνηεντόλιπον

μθ - γδς - κ - νρπτ - νμνς
Σεληνιώτικος Ὀρίζων

75. Γεῖφος

	1	1	τί;
ι : π	λα	1	πλά
	1	1	Μπέλλα

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνεύματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 44

504. Σύνοψις (σύν, ὄψις).—505. Πιλάφι (πῖ, λά, φῖ).—506. Αἶνος-Αἶμος.—507. Ἰωνᾶς-Ἰάσων.—508. ΑΙΣΩΠΟΣ 509. ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΙΙ ΑΙΚ (ἐννέα, ναός, λά-
Σ ΙΚΕΑΙ Αμα, ἀμνός, ὄνομα.
Ω Ε Μ Π σέλας).—510-514. ΠΑΛΜΥΡΑ Διὰ τοῦ φθόγγου
Ο Ι Ρ Ν ΝΙ: ἀνιάτος, ἐν-
Σ Κ Α Π Α Ν Η κός, ἄνισος, νίπτω,
νιφετός.—515. ΠΑΣΧΑ (Πάαν, Ἀτλας, Σάρρα, Χαρά, Ἀρά).—516. Αἰδώς, Ἀργεῖοι!—517. Τοῖς νόμοις πείθου (τ' εἰς νο, μ' εἰς πῖ, θ' οὐ).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10, τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις μὲ παγὰ δὲ στοιχεῖα δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαία δρ. 1, 50. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά ἢ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΔΔ' 94]

Κορφατοπούλα, Κόρη Φαϊάκων, Κερκυραϊκὸν Ἀκρογιάλι καὶ Διαβολάκι, Μίκυ Μάους, Γλοκεϊά Παρηγοριά, Ὁγειρεμένη Πατρίδα, Μύριαμ, Δαναΐς, Νέλλη, Νάρκισσος καὶ Ἰάσων· μεγάλη μου χαρὰ νάχα τετραδιάκι σας! Νὰ περιμένω; Δίσις (ΔΓ—499) Δανάη

[ΔΔ'—95]

Καμίλλα Χόρν, πρόσθε μὴ σὲ πάρουν γιὰ «γκυαμήλα».—Μάνβεθ, Ἀμλέτος, Πόρκια, Ρωμαῖος

[ΔΔ'—96]

Ἀθηναῖε Φοιτητή! Ἄλλο πρόσωπο εἶναι ὁ Νέλσων καὶ ἄλλο ἐγώ! (Σημ. Διαπλ. Βεβαιότατα). Κεραμίδα ἔξ; ;!!

Καπετὰν Φάντασμα

[ΔΔ'—97]

Μπαίνοντας στὸ Διαπλάσσοκοσμο, χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες. ΠΡΙΓΚΨ ΣΕΡΝΙΝ

[ΔΔ'—98]

ΣΦΙΓΞ, πότε ξαναθαφίστηκες κατὰ τὴν Ἀνυπόφορη: Νούλη Κουτσοζόντη; Γεῖφος

[ΔΔ'—99]

Ἀνυπόφορη, φόρεσε μὴ θαλασσιὰ χάντρα, γιὰτὶ ἀσφαλῶς θὰ σὲ ματιάσουν γιὰ τὶς ἐπιτυχεῖς ἀποκαλύψεις σου! Σφιγξ

[ΔΔ'—100]

Ἀγαπημένα ξαδελφάκια Γιόχαν Μανδάλαιο, Γιαννάκη Φιλική, Στὴ γιορτούλα σας χίλιες εὐχούλες.

Μακεδονικὸν Ἐντελβαῖς

[ΔΔ'—101]

Ὀλόθερμες εὐχούλες στὴ γιορτὴ σου, ἀγαπητὴ μου Μπουμπούλ. Μακεδονικὸν Ἐντελβαῖς

[ΔΔ'—102]

Ἀθηναῖε Φοιτητή, Καπετὰν Φάντασμα, δὲν παύετε τὰς γελοίας ἀποκαλύψεις; Σᾶς συμφολεῖω. Νέλσων

[ΔΔ'—103]

Σφιγξ, ποτὲ δὲν περίμενα διτὴ εἶσαι ἡ Νέλσων

[ΔΔ'—104]

Γαλιάνδρα, στὸ γιόρτασμά σου δέξου μύριες εὐχούλες. Ἀνακλυψέ με. Σουσουράδα

[ΔΔ'—105]

Γουσταῦε Φραῖλιχ, πῶς σοῦ φάνηκε; Ὅυτε φωνή, οὔτε ἀκρόαση ἔκ μέρους σου! Γιατί; Ταξιδιώτης

[ΔΔ'—106]

Λεβάντα, Τρελλὴ Ζαννέτ, Ἐδίθ, Μυρτούλα, εὐχομαι τὴν καινούργιόν χρόνον εὐτυχισμένο. (Καθυστερήσασα) Ἀφρὸς τοῦ Ἰονίου

[ΔΔ'—107]

Διαπλάσσοπουλα, τὴν Κυριακὴν θὰ δοθῇ Ρεσιτάλ τῶν Ἀνιδῶν: Καρδιοκλέφτρας, Κίτρινης Πεταλούδιτσας, Παρήγορον Ἀγγελου, Ολιμμένης Γοητείας. Δυνάμεθα νὰ σᾶς συνδῶσωμεν ραδιοφωνικῶς διὰ νὰ ἀπολαύσετε.

Ολιμμένη Γοητεία

[ΔΔ'—108]

Ἀλληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ. Γκόλφ, Φραῖλιχ, Φρίτς, ἀλληλογραφεῖτε; τί λέτε; Γράψατε: Τ. Κασάπογλου, Ἀβέρωφ 15, Ἀθήναι, διὰ: Χάρολντ Λόυντ

[ΔΔ'—109]

Χρυσάλλις, μοῦ ἔγραψες γιὰ ἀλληλογραφία χωρὶς διευθύνσιν σου. Μελλοθάνατε, μήπως πέθανες καὶ δὲν ἀπαντᾷς; Χάρολντ Λόυντ

[ΔΔ'—110]

Καρδιοκλέφτρα, Δανάη, τί ὕπνο παίρνεις ἐλαφρὸν ἢ βαρὺ; Μαργιολάνι, Σανθὸ Ἀραπάκι

[ΔΔ'—111]

Διόρθωσις: Στὴν Ἀγγελία (ΔΔ'—48) τοῦ Σεπ. Δόρδου ἡ τελευταία φράση νὰ διαβασθῇ ἔτσι: «Σφιγξ, γιὰτὶ μιλάς Γριφο-δῶς;»